

ning. Man kunde maasse ønske og vente, at den Tilstand, der som bekendt har fundet Sted et helt Finansaar igennem, at man levede paa en midlertidig Finanslov, ogsaa skulde kunne forlænges i Fremtiden, og at fremtidige midlertidige Finanslove skulde kunne hjemle noget saadant, altsaa være uden Tidbegrænsning. Men derimod kan der indvendes, at det maasse tvivlsomt kunde gennemføres ved en almindelig Lov, idet vi faktisk derved ville komme til at indføre et Normalbudget, som Grundloven i og for sig ikke hjemler. Vi ere da blevne staaende ved den Begrænsning, som er kendt fra tidligere Tid, og som er en tidligere Tradition, som man har kunnet hjælpe sig med i saa mange Aar. Og naar Tidsgrensen er bleven 2 Maaneder, er dette heller ikke vilkaarligt, thi det er den Tid, i Løbet af hvilken Rigsdagen eller en af dens Afdelinger kan opløses og Bælgerne spørges om den Strid, der eventuelt maatte foreligge. Men jeg maa sige til, at naar jeg i det hele anbefaler at vende tilbage til Praksis før 1885, indeholder denne Praksis ogsaa det, at dersom denne Tidsgrense ikke skulde være tilstrækkelig, vilde den naturligvis med begge Parters Samtykke kunne forlænges, saaledes som vi have haft saa mange Eksempler paa. Jeg haaber, at vi ved denne Ordning have opnaaet, at der i Tilfælde af Strid om Finansloven i Fremtiden altid vil være tilstrækkelig Tid til Stede til, at alle de Forsøg, som ere fornødne til at opnaa Enighed om Finansloven, ogsaa kunne fuldbyrdes, og jeg føler mig for mit Vedkommende fuldstændig overbevist om, at med den Erfaring, som jeg kan gerne sige begge Parter have høstet i den Strid, som har været ført, skal det ogsaa nok lykkes at komme til Forstaaelse om Finansloven i Fremtiden.

Det andet Punkt, under hvilket vi have lidt under den provisoriske Konflikt, er det, at der er gjort en Anvendelse af de provisoriske Love, som viskelig, og jeg tror at turde sige, fra alle Sider erkendes at være i Strid med deres egentlige Væsen. En provisorisk Lov er og maa efter sin Natur være noget midlertidigt, noget, som ikke kan overgaa til en varig Tilstand. Men vi vide jo, at vi nu i Løbet af 10 Aar have levet under provisoriske og dog vedvarende Love, derved at den egentlige Afgørelse i begge Ting ikke har fundet Sted over for disse Love. Det, der er udtalt i Forslag til Rigsdagsbeslutning under Punkt 2, er, tror jeg at kunne sige, et fuldt Udtryk for den Opfattelse, der nu raader paa Rigsdagen, om at provisoriske Love bør afgøres i den Rigsdagssamling, for hvilken de forelægges.

Her drejer det sig ikke om Retspørgsmaalet — jeg skal holde dette ganske ude; vi kunne ikke ved en Rigsdagsbeslutning afgøre noget Retspørgsmaal. Jeg maa kun i Parentes sige til, at efter min Opfattelse er Retspørgsmaalet om de provisoriske Loves vedvarende Bestaaen, om det private Initiativs Berettigelse o. s. v. endnu paa ingen Maade afgjort. Om der end for et enkelt Tilfælde foreligger en Domsafgørelse i den Henseende, udtaler jeg ikke desto mindre, at det ingenlunde dermed er retslig afgjort, at saa er Tilfældet. Men jeg gentager dette: Hensigten hermed er ikke at afgøre disse Retspørgsmaal, thi jeg er vis paa, at Magt og Indflydelse bero for en væsentlig Del ogsaa derpaa, at man anerkender sin Begrænsning og ser, hvor langt den rækker. Men det er vist, at hvad der ligger inden for Rigsdagens Omraade, inden for dens Kompetence, det er at se, hvorledes man konstitutionelt i Rigsdagen skal træde op over for saadanne provisoriske Love. Dertil ere vi kaldede, dertil ere vi fuldt berettigede, og naar Rigsdagen tager dette i sin Haand og siger, at saaledes skal det være i Fremtiden, nærer jeg ikke den fjerneste Tvivl om, at saaledes vil det blive. Thi der er til hvende og sidst dog en Erkendelse af, at hvad Rigsdagen i Enighed vil, det vil ogsaa ske. Maa jeg endnu dertil knytte den Bemærkning, at der ved Udfalelserne i Punkt 2 i Rigsdagsbeslutningen heller ikke er rørt ved Spørgsmaalet om det private Initiativs Berettigelse. Det ligger uden for, hvad her er udtalt. Dets Omfang og dets Berettigelse i de enkelte Tilfælde staar det til de fremtidige Rigsdage selv at afgøre. Ved disse to Punkter i Beslutningen er det min Opfattelse, at Rigsdagens to herom enige Afdelinger tage i deres Haand at garantere for, saa vidt som deres Magt og Evne rækker — og den rækker ikke saa ganske kort — at Grundloven for Fremtiden i Virkeligheden indtræder i en fra alle Sider anerkendt Kraft og Myndighed.

Naar jeg dernæst vender mig til Opgørelsen af Fortiden, er det jo klart, at Tilstanden som dem, vi have levet under i de sidste 10 Aar, med Nødvendighed efterlade sig en Række Foranstaltninger, som dette Ting paa ingen Maade har anerkendt, og som det ikke agter at anerkende. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at disse, jeg vil kalde dem Provisoriets Esterladenskaber, maa vi dele i to Klasser. For det første de Forhold og Foranstaltninger, der fornuftigvis kunne fjernes, som i deres underste Væsen ere midlertidige, og som kunne ophøre igen. Det er derfor et naturligt Krav, naar vi